בעזהשי"ת

קוּנְטְרֵס

קֶעמְפּ

חִיזוּק אוּן עֵצוֹת וְוי אַזוֹי אוֹיסְצוּנִיצְן רִיכְטִיג
דִי זוּמֶער וָואכְן וֶוען מֶען גֶעפִינְט זִיךְ אִין קֶעמְפּ

גֶעשְׁרִיבְן דוּרְךְ

רֹאשׁ יְשִׁיבַת תִּפְאֶרֶת הַתּוֹרָה בְּרֶסְלֶב

גֶעבּוֹיעֶט אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רֶבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן זַיין תַּלְמִיד מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ

רֶבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן זֵייעֶר תַּלְמִיד וָואס הָאט אַריינְגֶעבְּרֶענְגְט
זֵייעֶרֶע הֵיילִיגֶע לִימוּדִים אִין דִי גַאנְצֶע וֶועלְט

כְּבוֹד קְדוּשַּׁת מָרָן מוֹהֲרָא"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

גֶעפְלָאכְטְן מִיט פְּסוּקִים פוּן תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים,
אוּן מַאֲמָרִים פוּן דִי הֵיילִיגֶע חֲזַ"ל, פוּן דִי גְמָרָא
אוּן מִדְרָשִׁים אוּן זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ.

אַרוֹיסְגֶעגֶעבְן בעזהשי"ת
דוּרְךְ חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב
יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקּוֹדֶשׁ תובב"א

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש
וויליאמסבורג
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש
בארא פארק
1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש
קרית יואל
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש
קרית יואל
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש
בלומינגראוו
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש
מאנסי
34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש
ירושלים
רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

היכל הקודש
בני ברק
רחוב ירושלים 2
052.760.5715

נדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש
2623 State Route 52
Liberty, NY 12754
718.387.2691
www.BreslevCenter.com

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב
212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212.444.9169

קֶעמְפּ

רֵיינֶע לוּפְט

עֶס אִיז זֵייעֶר אַ גוּטֶע זַאךְ אַז דִי יְשִׁיבוֹת אוּן תַּלְמוּד תּוֹרָה'ס פָּארְן אַוֶועק אִין דִי זוּמֶער וָואכְן פוּן שְׁטָאט צוּ דִי בֶּערְג, דָארְט צְוִוישְׁן דִי בֶּערְג אִיז זֵייעֶר רֵיין, מֶען קֶען דָארְט זֵייעֶר מַצְלִיחַ זַיין אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן נב), אַז עֶס טוּט שָׁאטְן פַאר עֲבוֹדַת הַשֵּׁם וֶוען מֶען גֶעפִינְט זִיךְ אִין אַ פְּלַאץ וואוּ מֶענְטְשְׁן לוֹיפְן נָאךְ תַּאֲווֹת עוֹלָם הַזֶה, אוּן מֶען קֶען וֶוערְן מֶער נֶענְטֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן וֶוען מֶען גֶעפִינְט זִיךְ אִין אַ פְּלַאץ וואוּ עֶס זֶענֶען נִישְׁטָא דָארְט מֶענְטְשְׁן וָואס טוּעֶן נַארִישְׁקֵייטְן;

דֶערִיבֶּער זָאלְסְטוּ אוֹיסְנִיצְן דִי צַייט וָואס דוּ גֶעפִינְסְט זִיךְ זוּמֶער צְוִוישְׁן דִי גְרָאז אִין בֵּיימֶער פַאר עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, מַאךְ זִיךְ אַ סֵדֶר ווִי אַזוֹי אוֹיסְצוּנִיצְן דַיינֶע טֶעג צוּ לֶערְנֶען אוּן צוּ דַאוְונֶען אוּן זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן מִיט גוּטֶע חֲבֵרִים אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם; דָאס עֶרְשְׁטֶע זַאךְ בֶּעט אִיךְ דִיר, פִּיר זִיךְ מִיט הַכְנָעָה צוּ דַיינֶע מַגִּידֵי שִׁיעוּר, אוּן גֵיי נִישְׁט קֶעגְן דִי תַּקָּנוֹת הַיְשִׁיבָה, הַאלְט זִיךְ צוּ דִי סְדָרֵי הַיְשִׁיבָה אוּן צוּ וָואס זֵיי זָאגְן, אַזוֹי וֶועסְטוּ מַצְלִיחַ זַיין אוּן דוּ וֶועסְט זִיךְ אַיינְקוֹיפְן אַ גוּטֶע נָאמֶען, דוּ וֶועסְט הָאבְּן חֵן בַּיי יֶעדְן אֵיינֶעם; דִי מַגִּידֵי שִׁיעוּר אוּן אַלֶע בָּחוּרִים וֶועלְן דִיךְ שְׁטֶענְדִיג אוֹיסְרִימֶען, דוּ וֶועסְט זַיין בַּאלִיבְּט בַּיי אַלֶעמֶען.

זַיי צַייטְלִיךְ בַּיי דִי סְדָרִים, זַיי צַייטְלִיךְ בַּיים דַאוְוענֶען, עֶס אִיז דָא אַ שְׁוַואכְקֵייט בַּיי בָּחוּרִים צוּ פַארְבְּרֶענֶען דִי נֶעכְט מִיט גָארְנִישְׁט אוּן מִיט נִישְׁט, מֶען גֵייט שְׁלָאפְן טוֹיזְנְט אַזֵייגֶער, מֶען זִיצְט אוּן מֶען שְׁמוּעֶסְט, שְׁפֶּעטֶער קֶען מֶען נִישְׁט זַיין צַייטְלִיךְ בַּיים דַאוְוענֶען, צַייטְלִיךְ בַּיי דִי סְדָרֵי הַיְשִׁיבָה, אַלֶעס הֵייבְּט זִיךְ אָן בַּיים שְׁלָאפְן גֵיין; עַל כֵּן בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, לֵייג זִיךְ צַייטְלִיךְ, גֵיי נִישְׁט שְׁלָאפְן שְׁפֶּעט, אַזוֹי וֶועסְטוּ קֶענֶען אוֹיפְשְׁטֵיין גָאר פְרִי, דוּ וֶועסְט זֵייעֶר מַצְלִיחַ זַיין; דִי יוּנְגֶע יָארְן זֶענֶען דִי שֶׁענְסְטֶע יָארְן פַארְן מֶענְטְשׁ. דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (שַׁבָּת קנד.): "יַנְקוּתָא כְּלִילָא דְוַרְדָא", דִי שֶׁענְסְטֶע צַייט אִיז דִי יוּנְגֶע יָארְן; אוּן אַז מֶען נִיצְט אוֹיס דִי יוּנְגֶע יָארְן אִיז מֶען זֵייעֶר מַצְלִיחַ אִין לֶעבְּן.

גוּטֶע מִידוֹת

גֶעבּ זִיךְ זֵייעֶר אַכְטוּנְג נִישְׁט וֵויי צוּ טוּן אוּן נִישְׁט טְשֶׁעפֶּען אַ צְוֵוייטְן, סְפֶּעצִיעֶל אִין דִי זוּמֶער וָואכְן וֶוען מֶען אִיז אַוֶועק פוּן שְׁטוּב, מֶען אִיז מִיט חֲבֵרִים בַּייטָאג אוּן בַּיינַאכְט - דַארְף מֶען מֶער אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט וֵויי צוּ טוּן אַנְדֶערֶע בָּחוּרִים, אוּן אַז אִין דַיין שְׁלָאף צִימֶער הָאט מֶען אַרַיינְגֶעלֵייגְט אַ בָּחוּר וָואס אִיז נִישְׁט אַזוֹי קְלוּג וִוי דִיר, אַ בָּחוּר וָואס מַאכְט נֶערְוֶועז וְכוּ' - זָאלְסְטוּ זִיךְ זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט צוּ טוּן זַאכְן וָואס דוּ וֶועסְט דַארְפְן בַּאצָאלְן אַ טֵייעֶרֶע פְּרַייז בְּמֶשֶׁךְ דֶעם לֶעבְּן, זָאלְסְט חַס וְשָׁלוֹם נִישְׁט טוּן זַאכְן וָואס וֶועט אִים פַארְשֶׁעמֶען.

דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (סוֹטָה י:), עֶנְדֶערְשׁ זָאל מֶען זַיין גְרֵייט צוּ וֶוערְן פַארְבְּרֶענְט אִין אַ קַאלֶעךְ אוֹיוְון וִוי פַארְשֶׁעמֶען אַ חַבֵר; וַוייל פַארְשֶׁעמֶען אַ חַבֵר אִיז אַ גֶעפֶערְלִיכֶע זַאךְ, מֶען בַּאצָאלְט אַ טֵייעֶרֶע פְּרַייז אוֹיף דֶעם; אַז דוּ קֶענְסְט עֶרְלֶעדִיגְן אֵיידֶעלֶערְהֵייט מִיט דִי מְנַהֵל, מַגִידֵי שִׁיעוּר אוּן מַשְׁגִיחִים אַז מֶען זָאל אַרוּם טוּישְׁן דִי בֶּעטְן וְכַדוֹמֶה - קֶענְסְטוּ דָאס טוּן, אָבֶּער חַס וְשָׁלוֹם אַרוֹיסְשְׁטֶעלְן אַ בָּחוּר פוּן שְׁטוּב, אָדֶער מַאכְן שְׁפִּיצְלֶעךְ, וַוייל אוֹיבּ מֶען טְשֶׁעפֶּעט אַ צְוֵוייטְן - וֶוערְט מֶען גֶעשְׁטְרָאפְט הַשֵׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

וִויסְן זָאלְסְטוּ, וִוי אַזוֹי מֶען פִירְט זִיךְ מִיט אַנְדֶערֶע - אַזוֹי

פִּירְט מֶען זִיךְ פוּן הִימְל מִיטְן מֶענְטְשׁ. אַזוֹי וִוי דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (סוֹטָה ח:): "בַּמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד, בָּהּ מוֹדְדִין לוֹ"; בַּיי דִי זַאךְ זֶעט מֶען אָפְן דִי הַשְׁגָחָה, אוּן אֲפִילוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער פִירְט דִי וֶועלְט בְּהַסְתָּרָה, מֶען זֶעט זַאכְן פַארְקֶערְט, אָבֶּער בַּיי דִי זַאךְ זֶעט מֶען קְלָאר אוּן אָפְן: אַז "אִית דִין וְאִית דַיָין", אוּן דֶער וָואס רוֹדְפְ'ט אַ צְוֵוייטְן נֶעמְט נִישְׁט לַאנְג בִּיז מֶען וֶוערְט גֶעשְׁטְרָאפְט הַשֵׁם יִשְׁמְרֵינוּ, בְּכֵן בֶּעט אִיךְ דִיר מַיין לִיבֶּער זוּן, מַיין הַארְצִיגֶער תַּלְמִיד, טְשֶׁעפֶּע נִישְׁט קֵיינֶעם, טוּ נִישְׁט וֵוי קֵיינֶעם, אוּן אַז אֵיינֶער הָאט דִי זַאךְ פוּן זִיךְ נִישְׁט אוֹיפְגֶעוֶועקְן בַּיינַאכְט וְכוּ', אוּן עֶס פַּאסִירְט וְכוּ', עֶר שְׁלָאפְט טִיף, עֶר שְׁפִּירְט נִישְׁט וֶוען עֶר דַארְף אַרוֹיס גֵיין וְכוּ' - זָאלְסְטוּ חַס וְשָׁלוֹם נִישְׁט פַארְגִיסְן יֶענֶעמְ'ס בְּלוּט, דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (שַׁבָּת לא.): "דְעָלָךְ סָנֵי, לְחַבְרָךְ לָא תַּעֲבֵיד", וָואס דוּ הָאסְט אַלֵיינְס פַיינְט, טוּ נִישְׁט פַאר דַיין חַבֵר; זָאלְסְט טְרַאכְטְן אַזוֹי וִוי עֶס וָואלְט וֶוען גֶעוֶוען מִיט דִיר אָדֶער מִיט דַיינְ'ס אַ קִינְד, טוּ אַלֶעס אַז יֶענֶער זָאל נִישְׁט פַארְשֶׁעמְט וֶוערְן.

אַהֵיים רוּפְן

דִי גַאנְצֶע צַייט וָואס דוּ בִּיסְט אִין 'קֶעמְפּ' זָאלְסְטוּ נִישְׁט פַארְגֶעסְן פוּן דַיינֶע עֶלְטֶערְן, גֶעדֶענְק אַהֵיים צוּ רוּפְן יֶעדְן טָאג, גֶעדֶענְק פוּן דַיינֶע טֵייעֶרֶע עֶלְטֶערְן, זֵיי צוּ מַאכְן אַ נַחַת רוּחַ; דֶערְצֵייל זֵיי גוּטֶע זַאכְן, מַאךְ פְרֵיילִיךְ דַיינֶע עֶלְטֶערְן; מִיט דֶעם

װֶועסְטוּ פְרֵיילִיךְ מַאכְן דִי שְׁכִינָה הַקְדוֹשָׁה. אַזוֹי וִוי דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (קִידוּשִׁין ל:): "הִשְׁוָה הַכָּתוּב כְּבוֹד אָב וָאֵם לִכְבוֹד הַמָּקוֹם", אַז מֶען אִיז מְכַבֵּד דִי עֶלְטֶערְן - אִיז מֶען מְכַבֵּד דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן אַז מֶען מַאכְט פְרֵיילִיךְ דִי עֶלְטֶערְן - מַאכְט מֶען פְרֵיילִיךְ דִי שְׁכִינָה, עֶס גֵייט אִינְאֵיינֶעם.

קֶענְסְט בֶּעטְן דַיינֶע עֶלְטֶערְן זֵיי זָאלְן דִיר בַּאזָארְגְן מִיט דִי זַאכְן וָואס דוּ דַארְפְסְט הָאבְן אִין 'קֶעמְפּ', דִיר שִׁיקְן װֶועשׁ, עֶסְן, וְכַדוֹמֶה, אָבֶּער זַיי גֶעוָוארְנְט דִי װֶועג וִוי אַזוֹי דוּ רֶעדְסְט צוּ זֵיי; צוּ עֶלְטֶערְן דַארְף מֶען רֶעדְן זֵייעֶר אֵיידְל אוּן שֵׁיין, פְרֶעג זֵיי אֵיידֶעלֶערְהֵייט אוֹיבּ זֵיי קֶענֶען דִיר הֶעלְפְן מִיט וָואס דוּ דַארְפְסְט; עֶס פֶעלְט דִיר אַ הֶעמְד, אַ הוֹיזְן, אַ בֶּעקִיטְשֶׁע וְכוּ', אָבֶּער חַס וְשָׁלוֹם קוּמֶען מִיט טַעֲנוֹת: 'הֲיִתָּכֵן הָאסְט מִיר נִישְׁט גֶעמַאכְט?' 'הֲיִתָּכֵן הָאסְט מִיר נִישְׁט גֶעשִׁיקְט?' 'הֲיִתָּכֵן הָאסְט מִיר נִישְׁט גֶעקוֹיפְט?' דָאס אִיז אַ פְּגַם אִין כִּיבּוּד אָב וָאֵם, דָאס אִיז נִישְׁט קַיין דֶרֶךְ אֶרֶץ; אוֹיךְ אַ גַאנְץ יָאר װֶוען דוּ דַארְפְסְט עֶפֶּעס הָאבְן, דוּ דַארְפְסְט אַז דַיינֶע עֶלְטֶערְן זָאלְן דִיר הֶעלְפְן, זֵיי זָאלְן דִיר עֶרְלֶעדִיגְן זַאכְן - דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן וִוי אַזוֹי מֶען בֶּעט אוּן וִוי אַזוֹי מֶען פַארְלַאנְגְט, מֶען זָאל נִישְׁט פּוֹגֵעַ זַיין אִין זֵייעֶר כָּבוֹד; נֶעם אַרַיין אִין דִיר אַז קֵיינֶער קוּמְט דִיר גָארְנִישְׁט, דַיינֶע עֶלְטֶערְן קוּמֶען דִיר גָארְנִישְׁט; אַלֶעס וָואס זֵיי טוּעֶן פַאר דִיר, אַלֶעס וָואס זֵיי זָארְגְן פַאר דִיר - אִיז אַ מַתָּנָה; אַזוֹי װֶועסְטוּ רֶעדְן צוּ זֵיי וִוי מֶען רֶעדְט צוּ דִי הֶעכְסְטֶע אוּן חָשׁוּבְ'סְטֶע פוּן דִי װֶועלְט.

אוֹיךְ זָאלְסְטוּ יֶעדְן עֶרֶב שַׁבָּת רוּפְן דַיינֶע זֵיידֶעס אוּן בַּאבֶּעס, דִי מִצְוָה פוּן מְכַבֵּד זַיין עֶלְטֶערְן נֶעמְט אוֹיךְ אַריין זֵיידֶעס אוּן בַּאבֶּעס, אוּן וֶוען דוּ קֶענְסְט נָאר דוּרְכְן יָאר אַרוֹיפְגֵיין צוּ אַ זֵיידֶע, צוּ אַ בַּאבֶּע - זָאלְסְטוּ גֵיין צוּ זֵיי, אוּן אַז דַיין זֵיידֶע זָאגְט דִיר מוּסָר וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן - זָאלְסְטוּ נִישְׁט וֶוערְן בַּאלֵיידִיגְט, אוּן אַז דִי בַּאבֶּע זָאגְט, שְׁרֵייט אוּן קְוִויטְשֶׁעט - זָאלְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט אוּנְטֶער לַאכְן, זָאלְסְט וִויסְן אַז מֶען גֶעבְּט זִיךְ אֵיין דְרֵיי אוּן מִיר וֶועלְן זַיין דִי זֵיידֶעס פוּן שְׁטָאט. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן סא), דִי גַאנְצֶע לֶעבְּן אִיז וִוי אַ פֶערְטְל שָׁעָה; עֶס אִיז נִישְׁט שַׁיין וִוי אֵיינִיקְלֶעךְ פִירְן זִיךְ צוּ דִי עֶלְטֶערֶע דוֹר, מֶען לַאכְט זִיךְ אוּנְטֶער אוּן מֶען שְׁפֶּעט פוּן זֵיי, אִין אַפָּאר מִינוּט זֶענֶען מִיר דִי זֵיידֶעס, אוּן וֶוער וֶועט קוּקְן אוֹיף אוּנְז? וֶוער וֶועט רֶעדְן מִיט אוּנְז? אַז מִיר וֶועלְן זִיךְ פִירְן מִיט דֶרֶךְ אֶרֶץ צוּ אוּנְזֶערֶע זֵיידֶעס, אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער וֶועלְן זֶען וִוי אַזוֹי מִיר רֶעדְן מִיט אוּנְזֶערֶע זֵיידֶעס, מִיט אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְן - וֶועלְן זֵיי אוּנְז מְכַבֵּד זַיין, אוּן אַז נִישְׁט - וֶועט מֶען אוּנְז אַריינְוַוארְפְן אִין אַ מוֹשָׁב זְקֵנִים, קֵיינֶער וֶועט נִישְׁט קוּקְן אוֹיף אוּנְז.

אַז דַיין זֵיידֶע זָאגְט דִיר, דִי בַּאבֶּע זָאגְט דִיר, אוּן כָּל שֶׁכֵּן אַז דַיין טַאטֶע זָאגְט דִיר מוּסָר, דַיין מַאמֶע זָאגְט דִיר מוּסָר - זָאלְסְטוּ דָאס אָנְנֶעמֶען אוּן זִיךְ פְרֵייעֶן אַז דוּ הָאסְט עֶרְלִיכֶע עֶלְטֶערְן וָואס זָארְגְן פַאר דִיר. שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, וֶוען זַיין מַאמֶע

הָאט אִים גֶעשְׁטְרָאפְט, זִי הָאט אִים גֶע'מוּסָר'ט - הָאט עֶר גֶעזִינְגֶען פַאר אִיר דֶעם קַאפִּיטְל: 'אֵשֶׁת חַיִל מִי יִמְצָא', עֶר הָאט גֶעדַאנְקְט אוּן גֶעלוֹיבְּט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן פַאר דִי טַייעֶרֶע מַאמֶע וָואס זָאגְט אִים וָואס אִיז רִיכְטִיג, וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן; דֶערִיבֶּער יֶעצְט אִין 'קֶעמְפּ' וֶוען מֶען אִיז אַוֶועק פוּן שְׁטוּבּ - דַארְף מֶען גֶעדֶענְקֶען אַז מֶען הָאט אַ שְׁטוּבּ, מֶען הָאט עֶלְטֶערְן, מֶען דַארְף גֶעדֶענְקֶען פוּן וואוּ מֶען שְׁטַאמְט.

קְנֵה לְךָ חָבֵר

דָאס זַיין אִין 'קֶעמְפּ' הָאט זַייעֶר גְרוֹיסֶע מַעֲלוֹת פַאר עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, מֶען אִיז אַוֶועק פוּן דִי שְׁטָאט, מֶען אִיז אַוֶועק פוּן דִי גוֹי'אִישֶׁע גַאסְן, מֶען קֶען אִין 'קֶעמְפּ' זִיךְ אוֹיפְהֵייבְּן אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם; זָאלְסְטוּ זִיךְ חַבֶר'ן מִיט גוּטֶע חֲבֵרִים וָואס דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, חֲבֵרִים וָואס הָאבְּן יִרְאַת שָׁמַיִם, חֲבֵרִים וָואס שְׁטֶעלְן זִיךְ צוּ צוּם סֵדֶר הַיְשִׁיבָה אוּן צוּ דִי תַּקָנוֹת וָואס מֶען מַאכְט אִין 'קֶעמְפּ', וַוייל אוֹיךְ אִין 'קֶעמְפּ' דַארְף מֶען הָאבְּן יִרְאַת שָׁמַיִם, אוּן אַז אֵיינֶער אִין דַיין שְׁטוּבּ הָאט מִיטְגֶעבְּרֶענְגְט אַ כְּלִי וָואס מֶען קֶען זֶען ווִידִיאוֹס - זָאלְסְטוּ זִיךְ הַאלְטְן שְׁטַארְק נִישְׁט צוּ קוּקְן קַיין ווִידִיאוֹס, אוּן אֲפִילוּ בָּחוּרִים זָאגְן דִיר: "זַיי נִישְׁט קַיין פְרוּמֶער, מַאךְ זִיךְ נִישְׁט נַארִישׁ, דִי זַאכְן מֶעג מֶען קוּקְן, דִי זַאכְן זֶענֶען נִישְׁט קַיין פְּרָאבְּלֶעם" - זָאלְסְטוּ זִיךְ מִיט חָכְמָה אַרוֹיסְדְרֵייעֶן, זָאלְסְט נִישְׁט בְּרֶעכְן דַיין

גֶדֶר וָואס דוּ הָאסְט גֶענוּמֶען אוֹיף דִיר נִישְׁט צוּ קוּקְן; אוֹיךְ וֶוען דוּ הֶערְסְט חֲבֵרִים רֶעדְן פוּן זַאכְן וָואס זֵיי הָאבְּן גֶעזֶען, אוּן עֶס זֶעט דִיר אוֹיס זֵייעֶר אִינְטֶערֶעסַאנְט אוּן דוּ שְׁפִּירְסְט זִיךְ וִוי אַ נַאר אַז דוּ וֵוייסְט נִישְׁט פוּן דִי זַאכְן, דוּ הָאסְט נִישְׁט וָואס מִיט צוּ רֶעדְן - גֶעדֶענְק וָואס דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (עֵדֻיּוֹת ה, ו), עֶנְדֶערְשׁ זָאל מֶען אוֹיסְקוּקְן וִוי אַ שׁוֹטֶה - וִוי אֵיידֶער זַיין אֵיין סֶעקוּנְדֶע אַ רָשָׁע, אוּן בְּלַייבּ שְׁטַארְק מִיט דַיין גוּטֶע גֶדֶר פוּן נִישְׁט קוּקְן; וַוייל אַז מֶען הֵייבְּט אָן קוּקְן וִוידִיאוֹס - הָאט דָאס נִישְׁט קַיין אָפְּשְׁטֶעל, מֶען קוּמְט צוּ קוּקְן דִי עֶרְגְסְטֶע זַאכְן, דִי שָׁלֹשׁ חֲמוּרוֹת: עֲבוֹדָה זָרָה, גִּלּוּי עֲרָיוֹת אוּן שְׁפִיכַת דָמִים.

וִויסְן זָאלְסְטוּ, דֶער יֵצֶר הָרָע אַרְבֶּעט מִיט חָכְמָה, אוּן וֶוען עֶר וִויל פַארְכַאפְּן אַ יוּנְגֶע רֵיינֶע בָּחוּר וֶועט עֶר נִישְׁט אָנְהֵייבְּן מִיטְן אִים וַוייזְן שְׁלֶעכְטֶע זַאכְן, עֶר וֶועט אָנְהֵייבְּן מִיט אִידִישֶׁע קְלִיפְּס, מִיט דְזָשָׁאוּקְס, מִיט עֶדְוֶוערְטֵייזְמֶענְטְס, אוּן אַזוֹי צוּבִּיסְלֶעךְ וֶוערְט מֶען צוּגֶעוואוֹינְט צוּ קוּקְן, אוּן מִיט דִי צַייט הֵייבְּט מֶען אָן קוּקְן נַייעֶס, מֶען אִיז זִיךְ מוֹרֶה הֶיתֵּר צוּ קוּקְן וִוי פְּרוֹיעֶן רֶעדְן, אוּן אַזוֹי הֵייבְּט מֶען אָן קוּקְן גוֹי'אִישֶׁע וִוידִיאוֹס אוּן מָאוִויס, אוּן מֶען פַאלְט אַרַיין אִין קוּקְן עֲבֵירוֹת הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

אוֹיךְ דִי אִידִישֶׁע זַאכְן פַאר זִיךְ זֶענֶען אַ סַכָּנָה צוּ קוּקְן, וַוייל לֵיידֶער זֶענֶען דָא הַיינְט הֵיימִישֶׁע אִידְן וָואס רוּפְן זִיךְ חֲסִידִים,

מִיט שְׁטְרַיימְל אוּן בֶּעקִיטְשֶׁע, וָואס מַאכְן אַלֶע סָארְט לֵיצָנוּת פוּן עֶרְלִיכֶע אִידְן, זֵיי מַאכְן לֵיצָנוּת פוּן מִצְוֹות אוּן פוּן מִנְהָגִים; עֶמְטְלִיךְ אִיז עֶס נִישְׁט קֶעגְן אִידִישְׁקֵייט, עֶמְטְלִיךְ אִיז עֶס פַּאר עֶדְוֶוערְטֵייזְמֶענְט אוּן אוּנְטֶערְטֶעינְמֶענְט, אָבֶער עֶס לִיגְט אִין דֶעם אַ גִיפְט; וֶוען מֶען קוּקְט דִי זַאכְן וֶוערְט מֶען קַאלְט צוּ מִצְוֹות, מֶען וֶוערְט קַאלְט צוּ טוּן דִי הֵיילִיגֶע מִנְהָגִים; פוּן דֶעם דַארְף מֶען זִיךְ זֵייעֶר הִיטְן. וַוייל דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת לֵיצָנוּת, סִימָן ה): "עַל יְדֵי לֵיצָנוּת אֵין לוֹ חָכְמָה", לֵיצָנוּת פַארְטְרַייבְּט דִי יִרְאַת שָׁמַיִם; עַל כֵּן בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, דְרֵיי זִיךְ אַרוֹיס מִיט חָכְמָה פוּן דִי בָּחוּרִים, זוּךְ אוֹיף אִין יְשִׁיבָה עֶרְלִיכֶע בָּחוּרִים וָואס הָאבְּן תְּמִימוּת, מִיט זֵיי זָאלְסְטוּ פַארְבְּרֶענְגֶען, מִיט זֵיי זָאלְסְטוּ שְׁמוּעֶסְן; אַזוֹי וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין צוּ קוֹנֶה זַיין אַסַאךְ יִרְאַת שָׁמַיִם, דוּ וֶועסְט אוֹיסְנִיצְן דִי זוּמֶער וָואכְן מִיט קְדוּשָּׁה וְטָהֳרָה.

זַיין אִין 'קֶעמְפּ' הָאט זֵייעֶר גְרוֹיסֶע מַעֲלוֹת; דָאס זַיין אַוֶועק פוּן שְׁטָאט, דָאס זַיין אַוֶועק פוּן דִי גַאס - אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע מַעֲלָה, אָבֶער מֶען דַארְף אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט צוּ טוֹישְׁן דִי וֶועג ווִי אַזוֹי מֶען הָאט גֶעזֶען בַּיי דִי עֶלְטֶערְן, אַז מֶען זֶעט דִי חֲבֵרִים פִירְן זִיךְ אַנְדֶערְשׁ ווִי מֶען פִירְט זִיךְ אִינְדֶערְהֵיים, דַארְף מֶען זִיךְ הַאלְטְן שְׁטַארְק, בְּלַייבְּן מִיט דִי גוּטֶע וֶועג ווִי אַזוֹי דִי עֶלְטֶערְן פִירְן זִיךְ; אִין 'קֶעמְפּ' קוּמֶען בָּחוּרִים פוּן אַלֶע סָארְט שְׁטִיבֶּער, אוּן מֶען דַארְף טַאקֶע זִיךְ פִירְן צוּ אַלֶעמֶען שֵׁיין, יֶעדְן מְקָרֵב

זַיין, יֶעדְן בַּאגְרִיסְן, אָבֶּער מֶען דַארְף אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט אַוֶועק צוּ וַוארְפְן דִי וֶועג וִוי אַזוֹי דִי עֶלְטֶערְן פִירְן זִיךְ, נִישְׁט נָאכְמַאכְן דִי חֶסְרוֹנוֹת וָואס זֵיי בְּרֶענְגֶען מִיט פוּן שְׁטוּבּ.

צְווִישְׁן דִי בֵּיימֶער

לִיבֶּער בְּרוּדֶער, זֶע אוֹיסְצוּנִיצְן דִי צַייט אִין 'קֶעמְפּ' צְווִישְׁן דִי בֵּיימֶער אוּן דִי גְרָאז, מַאךְ זִיךְ אַ פְּלַאץ צְווִישְׁן דִי בֵּיימֶער; נֶעם אַ טִישׁ, אַ בֶּענְקְל אוּן אַ שְׁטֶענְדֶער אוּן דָארְט זָאלְסְטוּ אוֹיסְנִיצְן דַיינֶע פְרֵייעֶ צַייט מִיט לֶערְנֶען אוּן דַאוֶוענֶען, מַאךְ זִיךְ אַ קְבִיעוּת צוּ זָאגְן יֶעדְן טָאג דֶעם 'יוֹם תְּהִלִים' אוּן עֶנְדִיגְן יֶעדֶע וָואךְ סֵפֶר תְּהִלִים, בֶּעט זִיךְ אוֹיס פַאר אַ שִׁידוּךְ אוּן פַאר עֶרְלִיכֶע דוֹרוֹת.

הַיינְטִיגֶע טֶעג וֶוען דִי נִסְיוֹנוֹת זֶענֶען אַזוֹי שְׁטַארְק, פוּן דִי שֶׁענְסְטֶע שְׁטִיבֶּער זֶעט מֶען וִוי עֶס פַאלְן נֶעבֶּעךְ אַוֶועק קִינְדֶער, עֶס אִיז מַמָּשׁ וָואס דֶער נָבִיא קְלָאגְט (יִרְמְיָה ט, כ): "כִּי עָלָה מָוֶת בְּחַלּוֹנֵינוּ, בָּא בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ, לְהַכְרִית עוֹלָל מִחוּץ, בַּחוּרִים מֵרְחֹבוֹת", אִידִישֶׁע קִינְדֶער וֶוערְן פַארְכַאפְּט - דַארְף מֶען זֵייעֶר אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף עֶרְלִיכֶע דוֹרוֹת; הִינְטֶערְן בּוֹים זָאלְסְטוּ זִיצְן מִיטְן תְּהִלִים אוּן זִינְגֶען דִי קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִים, דִי פְּסוּקֵי תְּהִלִים - מִיט אַ גֶעשְׁמַאק, אוּן דוּ זָאלְסְט אַרַיינְפְלֶעכְטְן צְווִישְׁן דִי פְּסוּקִים דַיינֶע אֵייגֶענֶע תְּפִלוֹת, זָאלְסְט בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן:

"הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיךְ וְויל שׁוֹין אַזוֹי שְׁטַארְק חֲתוּנָה הָאבְּן, שִׁיק מִיר שׁוֹין מַיין שִׁידוּךְ, אִיךְ קוּם נָאךְ אַ יָאר אוּן נָאךְ אַ יָאר אִין קֶעמְפּ, אִיךְ בִּין גֶעוֶוען זִיכֶער פַּארְיָאר אַז אִיךְ וֶועל נִישְׁט דַארְפְן קוּמֶען דִי יָאר נָאכְמָאל אִין קֶעמְפּ, אִיךְ וֶועל שׁוֹין זַיין חֲתוּנָה גֶעהַאט בִּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה, דִיךְ קֶענֶען דִינֶען מִיט רֵיינֶע מוֹחִין, לֶערְנֶען תּוֹרָה בְּטָהֳרָה. אַזוֹי ווִי דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (פְּסָחִים קיב:): "מִצְוָה וְגוּף טָהוֹר", ווִי אַזוֹי קֶען מֶען לֶערְנֶען תּוֹרָה מִיט קְדוּשָׁה וְטָהֳרָה? "נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְלוֹ בָּנִים", אַז מֶען הָאט חֲתוּנָה; אָנָּא ה' רַחֵם עָלַי, אִיךְ בֶּעט דִיר אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאבּ רַחְמָנוּת אוֹיף מִיר, בְּרֶענְג מִיר מַיין שִׁידוּךְ"; אוּן לֵייג אַרַיין דַיינֶע אֵייגֶענֶע וֶוערְטֶער, תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וַוייל מִיר הָאבְּן נִישְׁט קַיין הַשָּׂגָה אִין דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן הִתְבּוֹדְדוּת וּתְפִלָּה, עֶס זֶענֶען דָא מַלְאָכִים וָואס נֶעמֶען דִי תְּפִלּוֹת אוּן מַאכְן דֶערְפוּן הֶערְלִיכֶע קְרוֹינֶען פַּארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן. חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (חֲגִיגָה יג:; זוֹהַר בְּשַׁלַּח נח.), עֶס אִיז דָא אַ מַלְאָךְ סַנְדַּלְפוֹן, אַ רִיזִיגֶער מַלְאָךְ, פוּן דִי עֶרְד בִּיזְן הִימְל, "וְקוֹשֵׁר כְּתָרִים", עֶר מַאכְט שֵׁיינֶע קְרוֹינֶען, "מִצְלוֹתְהוֹן יִשְׂרָאֵל", פוּן דִי תְּפִלּוֹת פוּן אִידִישֶׁע קִינְדֶער, דִי תְּפִלּוֹת גֵייעֶן אַרוֹיף בִּיזְן אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אוֹיךְ זָאלְסְטוּ זִיךְ מַאכְן אַ קְבִיעוּת צוּ גֵיין אַ שְׁפַּאצִיר (נָאר דָארְט וואוּ דִי קֶעמְפּ עֶרְלוֹיבְּט) - מִיטְן אֵייבֶּערְשְׁטְן, זָאלְסְט זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דַיין הַארְץ צוּ אִים אוֹיף דַיין אֵייגֶענֶע שְׁפְּרַאךְ, דֶערְצֵייל אִים אַלֶעס וָואס אִיז אַרִיבֶּער אוֹיף דִיר אוּן אַלֶעס וָואס גֵייט אַרִיבֶּער,

טֵייל אַיין דִי שְׁמוּעֶס אִין דְרֵיי; הֵייבּ אָן מִיט 'תּוֹדָה וְהוֹדָאָה', דַאנְקֶען אוּן לוֹיבְּן; דַאנְק דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן פַאר אַלֶע גוּטֶע זַאכְן וָואס עֶר טוּט מִיט דִיר, אַז דוּ בִּיסְט גֶעזוּנְט, נָאכְדֶעם זָאלְסְטוּ זִיךְ מִתְוַדֶה זַיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶערְצֵייל אִים וָואס דוּ בִּיסְט אַרִיבֶּער, וָואס דוּ הָאסְט גֶעזִינְדִיגְט, זָאג דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: **"הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיךְ הָאבּ חֲרָטָה, אִיךְ זָאג צוּ אַז אִיךְ גֵיי עֶס מֶער נִישְׁט טוּן"**, אוּן זָאלְסְט בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל דִיךְ מְקָרֵב זַיין צוּ אִים, עֶר זָאל רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף דִיר אַז דִי לֶעבְּן זָאל דִיר נִישְׁט אַרִיבֶּערְגֵיין מִיט נַארִישְׁקֵייטְן.

דִי עֲבוֹדָה פוּן שְׁמוּעֶסְן אוּן בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן הָאבְּן אַלֶע צַדִיקִים גֶעטוּן, דָאס הָאט זֵיי גֶעבְּרֶענְגְט צוּ וֶוערְן אַזוֹי גְרוֹיס, אַזוֹי הֵיילִיג, אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן כה; ק), עֶר הָאט גֶעהֶערְט פוּן אַסַאךְ צַדִיקִים אַז זֵיי זֶענֶען צוּגֶעקוּמֶען צוּ זֵייעֶרֶע גְרוֹיסֶע מַדְרֵיגוֹת נָאר דוּרְךְ הִתְבּוֹדְדוּת וּתְפִלָּה, דוּרְךְ זִיךְ אוֹיסְשְׁמוּעֶסְן דָאס הַארְץ מִיטְן אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז מֶען קֶען נִישְׁט זַיין קַיין עֶרְלִיכֶער אִיד אָן הִתְבּוֹדְדוּת, דָאס אִיז דִי עֶפֶענוּנְג אַרַיין צוּ קוּמֶען צוּ דִי קְדוּשָׁה.

סֵדֶר הַלִימוּד

מַאךְ זִיךְ אַ סֵדֶר הַלִימוּד וָואס דוּ וֶועסְט לֶערְנֶען אִין דַיין

פְרֵייעֶ צַייט, וַוייל אִין 'קֶעמְפּ' אִיז דָא מֶער צַייט וִוי אַ גַאנְץ יָאר אִין שְׁטָאט, אוּן אַז מֶען נִיצְט אוֹיס דִי צַייט קֶען מֶען זֵייעֶר אַסַאךְ אָנְקוּמֶען.

מַאךְ זִיךְ אַ סֵדֶר צוּ לֶערְנֶען אֵייגֶענֶע לִימוּדִים, דָאס הֵייסְט אוֹיסֶער דִי סֵדֶר וָואס אִיז דָא אִין יְשִׁיבָה; דִי שִׁיעוּר גְמָרָא אוּן דִי שִׁיעוּר הֲלָכָה וְכוּ' - זָאלְסְטוּ אִין דִי פְרֵייעֶ צַייטְן לֶערְנֶען אֵייגֶענֶע שִׁיעוּרִים. מַאךְ זִיךְ אַ שִׁיעוּר אִין מִשְׁנַיוֹת; הֵייבּ אָן מַסֶכֶת בְּרָכוֹת, לֶערְן אַ פֶּרֶק נָאךְ אַ פֶּרֶק, בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן מַסֶכֶת בְּרָכוֹת אוּן הֵייבּ אָן מַסֶכֶת פֵּאָה, אוּן אַזוֹי וַוייטֶער - בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן סֵדֶר זְרָעִים, אוּן אֲפִילוּ דוּ פַארְשְׁטֵייסְט נָאכְנִישְׁט וָואס דוּ לֶערְנְסְט - זָאלְסְטוּ זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל פוּן דֶעם, נָאר וַוייטֶער לֶערְנֶען אוּן גֵיין צוּ סֵדֶר מוֹעֵד; הֵייבּ אָן מַסֶכֶת שַׁבָּת, אוּן וֶוען דוּ עֶנְדִיגְסְט מַסֶכֶת שַׁבָּת זָאלְסְטוּ גֵיין צוּ מַסֶכֶת עֵירוּבִין, אוּן אַזוֹי וַוייטֶער בִּיז דוּ עֶנְדִיגְסְט סֵדֶר מוֹעֵד.

אִין אָנְהֵייבּ וֶועסְטוּ נִישְׁט פַארְשְׁטֵיין וָואס דוּ לֶערְנְסְט, דַיין קָאפּ וֶועט אַוֶועק פְלִיעֶן, אָבֶער דוּרְךְ אַסַאךְ לֶערְנֶען תּוֹרָה בּוֹיט זִיךְ דִי מֹחַ צוּרִיק אוֹיף, עֶס וֶוערְט צוּרִיק שְׁטַארְק - בִּיז מֶען אִיז זוֹכֶה צוּ קֶענֶען פַארְשְׁטֵיין דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה.

גֵיי נִישְׁט טִיף אִין וַואלְד, זִיכֶער נִישְׁט אוֹיבּ אַ צְוֵוייטֶער ווִיל דִיךְ אַיינְרֶעדְן צוּ גֵיין עֶרְגֶעץ אִין אַ בַּאהַאלְטֶענֶע פְּלַאץ;

זָאלְסְט זִיךְ אַכְטוּנְג גֶעבְּן. מִיט אַ חַבֵר זָאלְסְטוּ זִיךְ דְרֵייעֶן נָאר אִין דִי עֶפְנְטְלִיכְקֵייט וואו מֶענְטְשְׁן זֶעעֶן, זָאלְסְט בְּשׁוּם אֵין אוֹפָן גֵיין טִיף אִין וַואלְד אָדֶער אִין אַ לֵיידִיגֶע בּוּדְקֶע וְכוּ', אוּן חַס וְשָׁלוֹם, אוֹיבּ אַ חַבֵר ווִיל דִיךְ צוּרֶעדְן צוּ טוּן אַן עֲבֵירָה - זָאלְסְט דֶערְצֵיילְן דַיינֶע עֶלְטֶערְן, זָאלְסְט זִיךְ נִישְׁט שֶׁעמֶען, זַיי אָפְן מִיט דַיינֶע עֶלְטֶערְן, זַיי אָפְן מִיט דַיינֶע מַגִידֵי שִׁיעוּר. זוּךְ אוֹיף צְווִישְׁן דִי אַיינְגֶעשְׁטֶעלְטֶע אַן עֶרְלִיכֶער אִיד וָואס וֶועט אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דִיר, אוּן אוֹיבּ אֵיינֶער קוּמְט צוּ דִיר אִין בָּאנְק שְׁטִילֶערְהֵייט בַּיינַאכְט וֶוען אַלֶע שְׁלָאפְן שׁוֹין אוּן ווִיל דִיךְ אָנְרִירְן... זָאלְסְטוּ שְׁרֵייעֶן: "גֶעוַואלְד...! רַאטֶעוֶועט...!" הָאבּ נִישְׁט פוּן קֵיינֶעם מוֹרָא, ווַייל אִין 'קֶעמְפּ' קֶען מֶען טַאקֶע זֵייעֶר מַצְלִיחַ זַיין אִין עֲבוֹדַת הַשֵׁם, אָבֶער פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט קֶען מֶען חַס וְחָלִילָה טוּן נִישְׁט גוּטֶע זַאכְן מִיט אַ חַבֵר, וָואס דִי גַאנְצֶע לֶעבְּן וֶוערְט פַארְדְרֵייט, מֶען קֶען נִישְׁט לֶעבְּן מֶער, אוּן שְׁפֶּעטֶער וֶוען מֶען הָאט חֲתוּנָה מוּטְשֶׁעט מֶען זִיךְ מִיט שָׁלוֹם בַּיִת הַשֵׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

דִי סִדְרֵי הַיְשִׁיבָה זָאלְסְטוּ מִיטְהַאלְטְן, זָאלְסְט נִישְׁט זַיין קֵיין אוֹיבֶּער חָכָם אוּן מַאכְן פַארְקֶערְט. אַז מֶען דַארְף אַרַיין גֵיין צוּם שִׁיעוּר - זָאלְסְטוּ אַרַיין גֵיין צוּם שִׁיעוּר, נִישְׁט דֶעמָאלְט מַאכְן אַנְדֶערֶע זַאכְן, זַיי נִישְׁט פוּן דִי בָּחוּרִים וָואס טוּעֶן אַלֶעס פַארְקֶערְט; וֶוען דִי סֵדֶר אִיז דַאוֶועןנֶען - דֶעמָאלְט לֶערְנֶען זֵיי, אוּן וֶוען מֶען דַארְף לֶערְנֶען - מַאכְן זֵיי מִנְיָנִים אִין וַואלְד וְכוּ',

דוּ זָאלְסְט זִיךְ הַאלְטְן מִיט דִי סְדְרֵי הַיְשִׁיבָה, אוּן אִין דִי פְּרֵייעֶ צַייט זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען בְּהַתְמָדָה רַבָּה שִׁיעוּרִים אִין כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָהּ; אוּן אוֹיסֶער דִי שִׁיעוּר מִשְׁנַיוֹת זָאלְסְטוּ זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין שַׁ"ס. עֶס אִיז מֶעגְלִיךְ פַאר דִיר צוּ אָנְהֵייבְּן שַׁ"ס אוּן עֶס עֶנְדִיגְן אִין דִי צֶען וָואכְן פוּן 'קֶעמְפּ'; מֶען רֶעדְט פוּן דוּרְךְ זָאגְן שַׁ"ס, אַז דוּ וֶועסְט יֶעדְן טָאג זָאגְן אַסַאךְ בְּלֶעטֶער גְמָרָא - קֶענְסְטוּ עֶנְדִיגְן גַאנְץ שַׁ"ס, אוּן אַז מֶען זָאגְט גְמָרָא - הֵייבְּט מֶען אָן צוּבִּיסְלֶעךְ צוּ פַארְשְׁטֵיין, אוּן אַז מֶען לֶערְנְט וַוייטֶער אַזוֹי, מֶען שְׁטֶעלְט זִיךְ נִישְׁט אָפּ, מֶען הֵייבְּט אָן נָאכְאַמָאל שַׁ"ס אוּן נָאכְאַמָאל שַׁ"ס - אִיז מֶען זוֹכֶה אַז דִי קָאפּ עֶפְנְט זִיךְ, מֶען הֵייבְּט אָן פַארְשְׁטֵיין וָואס מֶען לֶערְנְט, אוּן מֶען הֵייבְּט אָן שְׁפִּירְן אַ זִיסְקֵייט אִין דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה.

שְׁלָאפְן גֵיין

וֶוען עֶס קוּמְט דִי צַייט צוּ גֵיין שְׁלָאפְן זָאלְסְטוּ גֵיין שְׁלָאפְן מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם, נֶעם אִין בֶּעט מַעֲשֶׂה בִּיכְלֶעךְ פוּן סִיפּוּרֵי צַדִיקִים; אַז מֶען שְׁלָאפְט אַיין מִיט מַעֲשִׂיוֹת פוּן צַדִיקִים - אִיז דִי שְׁלָאף אַ הֵיילִיגֶע שְׁלָאף, מֶען שְׁלָאפְט מִיט שְׁמִירָה, אוּן לֵיין קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִיטָּה; דֶער יֵצֶר הָרָע פַארְלֵייגְט זִיךְ זֵייעֶר מֶען זָאל מְזַלְזֵל זַיין אִין קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִיטָּה, וַוייל דָאס הַרְגֶ'עט אִים. אַזוֹי וִוי דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (בְּרָכוֹת ה.): "כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ, מַזִיקִין בְּדֵילִין הֵימֶנּוּ", דֶער

וָואס לֵיינְט קְרִיאַת שְׁמַע פַאר עֶר לֵייגְט זִיךְ שְׁלָאפְן - גֵייעֶן אַלֶע מַזִיקִים אַוֶועק פוּן אִים; דֶער יֵצֶר הָרַע, דֶער מַלְאָךְ הַמַזִיק - וֶוערְט אוֹיס דוּרְךְ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִיטָה, עֶר הָאט מוֹרָא פוּן דֶעם. נָאךְ זָאגְן דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים (שָׁם): "כָּל הַקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָתוֹ כְּאִילוּ אוֹחֵז חֶרֶב שֶׁל שְׁתֵּי פִּיּוֹת בְּיָדוֹ", וֶוער עֶס לֵיינְט קְרִיאַת שְׁמַע פַארְן גֵיין שְׁלָאפְן - אִיז אַזוֹי וִוי עֶר הַאלְט אַ מֶעסֶער וָואס אִיז שַׁארְף פוּן בֵּיידֶע זַייטְן, אוּן אַזוֹי הַרְגְ'עֶט עֶר אוֹיס אַלֶע מַזִיקִים, אוּן נָאךְ זָאגְן דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים (בְּרָכוֹת ח:), רָבָא הָאט גֶעזָאגְט פַאר זַיינֶע קִינְדֶער: "אַל תֵּשְׁבוּ עַל מִטַת אֲרַמִית", אִיר זָאלְט נִישְׁט שְׁלָאפְן אִין אַ גוֹי'אִישֶׁע בֶּעט, זָאגְט דִי גְמָרָא עֶטְלִיכֶע פְּשָׁטִים וָואס דָאס מֵיינְט, דֶער עֶרְשְׁטֶער פְּשַׁט אִיז: "לֹא תִגְנוּ בְּלֹא קְרִיאַת שְׁמַע", עֶר הָאט זֵיי אָנְגֶעזָאגְט זֵיי זָאלְן נִישְׁט גֵיין שְׁלָאפְן אָן לֵיינֶען קְרִיאַת שְׁמַע; זֶעט מֶען פוּן דֶעם וִוי חָשׁוּב עֶס אִיז וֶוען מֶען לֵיינְט קְרִיאַת שְׁמַע פַאר מֶען לֵייגְט זִיךְ שְׁלָאפְן.

זָאג דֶעם: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֲרֵינוּ מוֹחֵל", זַיי מוֹחֵל יֶעדְן אֵיינֶעם. דֶער הֵיילִיגֶער זוֹהַר דֶערְצֵיילְט (פַּרְשַׁת מִקֵץ, דַף רא:), אַז דֶער הֵיילִיגֶער תַּנָא רֶבִּי אַבָּא אִיז אַמָאל גֶעזִיצְן בַּיים אַרַיינְגַאנְג פוּן דִי שְׁטָאט לוּד, עֶר הָאט גֶעזֶען אֵיינֶעם אָנְקוּמֶען זֵייעֶר אָפְּגֶעמַאטֶערְט, דֶער אִיד הָאט זִיךְ אַרָאפְּגֶעזֶעצְט זִיךְ אָפְּצוּרוּעֶן אוּן עֶר הָאט אַייְנְגֶעדְרִימְלְט. וֶוען דֶער אִיד אִיז דָארְט גֶעשְׁלָאפְן בַּאמֶערְקְט רֶבִּי אַבָּא וִוי אַ שְׁלַאנְג קְרִיכְט צוּם מֶענְטְשׁ אוּן

אֵיידֶער דֶער שְׁלַאנְג הָאט גֶעקֶענְט אָנְקוּמֶען צוּם מֶענְטְשׁ - אִיז אַרָאפְּגֶעפַאלְן אַ צְוַוייג אוֹיף אִים אוּן אַזוֹי אִיז דִי שְׁלַאנְג גֶע'הַרְגְ'עֶט גֶעוָוארְן.

וֶוען דֶער אִיד הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעוֶועקְט אוּן גֶעזֶען דִי טוֹיטֶע שְׁלַאנְג הָאט עֶר זִיךְ אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אוּן זִיךְ אַוֶועק גֶערִיקְט פוּן זַיין פְּלַאץ וואוּ עֶר אִיז גֶעשְׁלָאפְן, אוּן פִּינְקְט אַ סֶעקוּנְדֶע דֶערוֹיף אִיז אַרָאפְּגֶעפַאלְן דִי גַאנְצֶע שְׁטִיקְל עֶרְד וואוּ עֶר אִיז פְּרִיעֶר דָארְט גֶעשְׁלָאפְן, אִיז רֶבִּי אַבָּא צוּגֶעגַאנְגֶען צוּ אִים אוּן גֶעפְרֶעגְט: "זָאגְט מִיר, וֶוער זֶענְט אִיר אוּן וָואס זֶענֶען אַייעֶרֶע מַעֲשִׂים אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מִיט אַייךְ גֶעטוּן צְוֵויי גְרוֹיסֶע נִסִים?" זָאגְט דֶער אִיד: "נִישְׁטָא קֵיין מֶענְטְשׁ אוֹיף דִי וֶועלְט וָואס הָאט מִיר גֶעטוּן עֶפֶּעס שְׁלֶעכְט וָואס אִיךְ זָאל אִים נִישְׁט מוֹחֵל זַיין אוּן אִים אִיבֶּערְבֶּעטְן, אוּן אוֹיב בִּין אִיךְ נִישְׁט מַצְלִיחַ צוּ טְרֶעפְן דֶעם מֶענְטְשׁ וָואס הָאט מִיר גֶעטוּן שְׁלֶעכְטְס - בִּין אִיךְ נִישְׁט אַרַיין אִין בֶּעט שְׁלָאפְן בַּיינַאכְט אֵיידֶער אִיךְ הָאב אִים מוֹחֵל גֶעוֶוען", הָאט רֶבִּי אַבָּא גֶעוֵויינְט אוּן גֶעזָאגְט: "יֶעצְט זֶע אִיךְ אַז דוּ בִּיסְט וֶוערְד אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעטוּן מִיט דִיר נִסִים".

נָאכְן מוֹחֵל זַיין אַלֶעמֶען, זָאלְסְטוּ לֵיינֶען קְרִיאַת שְׁמַע אוּן זִיךְ מִתְוַודֶה זַיין. לֵיין קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל אֲרִיזַ"ל, עֶס נֶעמְט נִישְׁט לַאנְג צוּ לֵיינֶען קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל הָאֲרִיזַ"ל, דִי דְרֵיי פַּרְשִׁיּוֹת פוּן

קְרִיאַת שְׁמַע, אוּן זִיךְ מִתְוַדֶה זַיין אוֹיף אַלֶעס וָואס מֶען הָאט פּוֹגֵם גֶעוֶוען. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זָאגְט (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה, הֲלָכָה ב): וֶוען אַ מֶענְטְשׁ לֵיינְט קְרִיאַת שְׁמַע בַּיינַאכְט פַאר עֶר גֵייט שְׁלָאפְן אוּן עֶר אִיז זִיךְ מִתְוַודֶה - "אֵינוֹ זָז מִשָּׁם עַד שֶׁמּוֹחֲלִין לוֹ", אִיז מֶען אִים מוֹחֵל אוֹיף אַלֶע זַיינֶע עֲבֵירוֹת.

גְרֵייט זִיךְ אָן נֶעגְל וַואסֶער אֵיידֶער דוּ גֵייסְט שְׁלָאפְן, מֶען קֶען זֶען אַ סִימָן אוֹיף אֵיינֶעם אוֹיבּ עֶר הָאט יִרְאַת שָׁמַיִם, אוֹיבּ עֶר גְרֵייט אָן נֶעגְל וַואסֶער. אוּן גֵיי שְׁלָאפְן אֵיידְל, טוּ זִיךְ אִיבֶּער דִי נַאכְט קְלֵיידֶער אֵיידְל, מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם - וֶועט דִי שְׁלָאף זַיין אַ הֵיילִיגֶע שְׁלָאף מִיט הֵיילִיגֶע חֲלוֹמוֹת, אוּן דִי טָאג וֶועט זִיךְ אָנְהֵייבְּן מִיט גְרוֹיס שִׂמְחָה, וֶועסְט זֵייעֶר מַצְלִיחַ זַיין אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

תַּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לָאֵ-ל בּוֹרֵא עוֹלָם